

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tel. +45 33 92 00 00
Fax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
Telex 31292 ETR DK
Telegr. adr. Etrangeres
Girokonto 300-1806

Bilag
1

Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EU-sekr.

21. maj 2003

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges Beskæftigelsesministeriets grundnotat om Kommissionens forslag til Rådets beslutning om retningslinier for medlemsstaternes beskæftigelsespolitik, COM(2003) 176 final.

Notat

FKP
AICenter(Int.)

J. nr. 7173-0058

20. Maj 2003

Grundnotat til Folketingets Europaudvalg om Kommissionens forslag til Rådets beslutning om retningslinier for medlemsstaternes beskæftigelsespolitik COM (2003) 176 final.

1. Baggrund

Kommissionen har den 8. april 2003 fremlagt Kommissionens forslag til Rådets beslutning om retningslinier for medlemsstaternes beskæftigelsespolitik COM (2003) 176 final.

Den europæiske beskæftigelsesstrategi blev vedtaget på Det europæiske Råds møde i Luxembourg i 1997 på baggrund af kapitlet om beskæftigelse i traktaten.

Kommissionen fremlagde i en meddelelse den 17. juli 2002 en evaluering af de første fem år med beskæftigelsesstrategien og et oplæg til diskussion om den fremtidige strategi. ECOFIN og Rådet (beskæftigelsesministre) endosse- rede i den forbindelse en fælles udtalelse fra beskæftigelseskomiteen og den økonomisk-politiske komite om revision af beskæftigelsesstrategien.

Med baggrund i Kommissionens meddelelse om strømlining af koordinationsprocesserne fremlagde Kommissionen den 15. januar 2003 meddelelsen "En strategi for fuld beskæftigelse og bedre jobs for alle" COM (2003) til en åben diskussion af indhold i en revideret beskæftigelsesstrategi.

På Rådsmøde (beskæftigelsesministre) den 6. marts 2003 fastlagde man de overordnede målsætninger og de hovedprioriteter, som den reviderede strategi skal omfatte.

Det Europæiske Råd har i konklusionerne fra mødet i Bruxelles den 21. marts 2003 i afsnittet "Flere og bedre job til alle" fastlagt hovedlinier for den reviderede strategi, herunder tilsluttet sig de nøgletemaer, som Rådet (beskæftigelsesministre) har fastlagt for strategien, herunder de overordnede mål, der er indeholdt i dem: fuld beskæftigelse gennem en højere beskæftigelsesfrekvens, en bedre kvalitet og en større produktivitet, samhørighed og et rummeligt arbejdsmarked, der er indbyrdes forbundet og støtter hinanden.

2. Indhold

Kommissionen fastslår i et - indledende - memorandum,

- at forslaget bygger på en gennemgribende gennemgang af den hidtidige strategi på grundlag af en omfattende evaluering af de første fem år samt på Det Europæiske Råds tilkendegivelser omkring en ny strategi,
- at forslaget er en mellemlangsigtet strategi til imødegåelse af de nye arbejdsmarkedspolitiske udfordringer,
- at forslaget understøtter Lissabon målsætningerne,
- at forslagens prioriteter er designet til at takle de eksisterende og de nye udfordringer for beskæftigelsen, og
- at forslaget er konsistent og komplementært med de overordnede økonomisk-politiske retningslinier.

Kommissionen gennemgår i de indledende betragtninger grundlaget for forslaget til Rådsbeslutning. I den forbindelse omtaler man de udvalgte ti prioriterede områder og nødvendigheden af partnerskaber på alle niveauer for at opnå en effektiv gennemførelse af retningslinierne, og herunder betydningen af udvikling af trepartssamarbejdet.

Kommissionen har udarbejdet følgende forslag til retningslinier, hvoraf flertallet har fået tilknyttet målsætninger, som er angivet for både EU- og MS (medlemsstats) niveauet:

- 1. Aktive og forebyggende foranstaltninger i forhold til de ledige og de inaktive personer.
- 2. Fremme af en selvstændighedskultur og jobskabelse.
- 3. Tage forandringer op og fremme tilpasningsevne.
- 4. Mere og bedre investering i human kapital og strategier for livslang læring.
- 5. Øge arbejdsudbud og fremme aktiv aldring.
- 6. Ligestilling mellem mænd og kvinder.
- 7. Fremme integration og bekæmpe diskrimination på arbejdsmarkedet.
- 8. Det skal kunne betale sig at arbejde.
- 9. Gøre illegalt arbejde til legalt arbejde.
- 10. Fremme faglig og geografisk mobilitet og forbedre jobmatchning.

Endelig fremhæver Kommissionen, at medlemsstaterne skal sikre en effektiv implementering af retningslinierne (ikke mindst på det regionale og lokale ni-

veau) og understreger samtidig betydningen af involvering af alle relevante aktører og herunder en stærk inddragelse af arbejdsmarkedets parter. Fremdeles fremhæves det, at der må sikres en tilstrækkelig kapacitet i de udførende institutioner i forbindelse med gennemførelsen af strategien, og der næves betydningen af, at et moderne arbejdsformidlingssystem arbejder tæt sammen med relevante myndigheder.

3. Gældende dansk ret

Der eksisterer ikke tilsvarende bestemmelser.

4. Nærheds - og proportionalitetsprincippet

Beskæftigelsesstrategien sigter på at udnytte de gevinster, der er ved at koordinere medlemsstaternes politikker, som inden for rammerne af de overordnede økonomiske retningslinjer og stabilitets- og vækstpagten er de enkelte landes ansvar. På den baggrund finder regeringen, at nærheds- og proportionalitetsprincippet er opfyldt.

5. Høring

Kommissionens forslag til Rådets beslutning om retningslinier for medlemsstaternes beskæftigelsespolitik har været til høring i EU-Specialudvalget vedrørende arbejdsmarkedet og sociale forhold. Der er modtaget følgende høringssvar:

Amtsrådsforeningen (ARF) er af den opfattelse, at det er naturligt, at der udarbejdes retningslinier for at støtte opnåelse af målsætningerne fra Lissabon. Det er dog vigtigt, at der til disse retningslinier knyttes målsætninger – både for EU-niveaue og for medlemsstatsniveaue.

ARF ser positivt på de udvalgte 10 retningslinier. I forhold til retningslinie nr. 9: "Gøre illegalt arbejde til legalt arbejde" ville ARF dog foretrække en overskrift i retning af: "Mindske incitamenterne for illegalt arbejde".

ARF finder det positivt, at Kommissionen fremhæver betydningen af en stærk inddragelse af arbejdsmarkedets parter. ARF finder i den forbindelse anledning til at understrege, at også inddragelse af de regionale og lokale myndigheder er en forudsætning for en vellykket implementering af Lissabonmålsætningerne.

Kommunernes Landsforening (KL) skal indledningsvist endnu engang udtrykke tilfredshed med den foreslåede forenkling og nedsættelse af antallet af retningslinier. KL ser desuden med tilfredshed på, at Kommissionen i sit forslag understreger betydningen af en stærk inddragelse af arbejdsmarkedets parter.

KL er generelt af den opfattelse, at Rådets målsætninger bør være målbar, absolutte og realistiske.

Formålet med målsætningerne bør således være, at man senere kan forholde sig til, dels hvilke medlemsstater, der har opfyldt målene, dels hvor på skalaen medlemsstaterne ligger i forhold til hinanden. Målsætningerne

bør endvidere ikke være så urealistiske, at det på forhånd er givet, at de ikke kan opfyldes.

KL finder i den forbindelse, at mange af de i forslaget indeholdte målsætninger ikke opfylder disse kriterier. KL kan eksempelvis henvise til, at

- målsætningen om at den faktiske pensionsalder skal være steget med 5 år til 2010 er en relativ og urealistisk målsætning,
- målsætningen om at offentlige og private investeringer i menneskelige ressourcer skal udgøre 5 % af de totale arbejdsomkostninger er urealistisk,
- at målsætningen om, at sort arbejde skal reduceres betydeligt er for upræcis til at være målbar.

Landsorganisationen i Danmark (LO) og Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesforbund (FTF) deler, som bl.a. tidligere høringssvar fra organisationerne vedrørende revisionen af EU's beskæftigelsesstrategi udtrykker, Regeringens ønske om en mere effektiv beskæftigelsesindsats gennem en væsentlig reduktion af de nuværende mål og indikatorer.

Derfor er det LO og FTF's opfattelse, at det ville have været hensigtsmæssigt, at der inden offentliggørelsen - og til inspiration for kommissionens forslag - var fremsendt et samlet og fælles dansk forslag til de fremtidige beskæftigelsesretningslinier, for dermed i højere grad at have udnyttet fordelene af det danske formandskab i efteråret.

Desuagtet er det LO og FTF's opfattelse, at der med Kommissionens forslag sker skridt i den rigtige retning. Dette gælder både i forhold til en forenkling af beskæftigelsesstrategien, opstillingen af overordnede målsætninger, prioriteringen af relevante temaer samt målbare indikatorer.

LO og FTF kan med tilfredshed konstatere, at der med Kommissionens forslag lægges op til en omfattende og målbar opkvalificerende indsats for både ledige og beskæftigede. Det drejer sig dels om krav til en tidlig indsats for ledige for dermed at undgå langtidsledighed, og dels en sikkerhed for, at der afsættes de nødvendige ressourcer og initiativer for ledige med over 1 års ledighed bag sig.

Endvidere deler LO og FTF Kommissionens ønske om en massiv og målbar satsning på livslang læring. I forhold til operationelle indikatorer for kvalitet i arbejdet, forudsætter LO og FTF, at de anbefalinger som Arbejds miljørådet fremsendte til beskæftigelsesministeriet den 14. februar 2003 indgår i Regeringens svar til Kommissionen.

LO og FTF kan også støtte, at der på de ovennævnte områder fastsættes nationale mål, således at der i de enkelte medlemsstater sker en forøgelse af indsatsen.

LO og FTF støtter således fastlæggelse af ambitiøse (nationale) mål på de prioriterede områder. Målsætningerne bør imidlertid for at sikre troværdighed om strategien være praktisk opnåelige. LO og FTF finder i den forbindelse at det forekommer urealistisk, at hæve den effektive tilbagetrækningsalder med hele 5 år frem til år 2010.

Endelig konstaterer LO og FTF med tilfredshed Kommissionens ønske og forslag til inddragelse af arbejdsmarkedets parter i indsatsen på både europæisk, nationalt og lokalt niveau. Arbejdsmarkedets parter har senest i høringssvar til ny procedure om NAP2003 bl.a. peget på inddragelse af det nye Beskæftigelsesråd i forbindelse med fastlæggelse af den nationale politik, som Regeringen ønsker at gennemføre for at leve op til de politiske mål i beskæftigelsesretningslinierne, samt procedurer for udarbejdelse af NAP.

Dansk Arbejdsgiverforening (DA). DA finder, at Kommissionen med sit forslag er kommet et væsentligt skridt videre i bestræbelserne på at forenkle og målrette beskæftigelsesretningslinierne. Udspillet indeholder således færre retningslinier, og har overordnet set fokus på strategiske mål primært baseret på målsætningerne fra Lissabon-topmødet om at forhøje erhvervsfrekvenserne.

DA finder imidlertid, at Kommissionen samtidig præsenterer en række detaljeret mål og kvantitative krav, der ikke hører til på det strategiske niveau og ikke overlader det til medlemslandene at fastlægge instrumenterne.

Det er DA's vurdering, at beskæftigelsesretningslinjerne bør være koncentreret om at sætte fokus på behovet for strukturelle reformer i medlemslandene, så det manglende udbud af arbejdskraft på lang sigt kan imødekommes.

DA ser derfor med tilfredshed på, at medlemsstaterne skal fastsætte nationale mål, der stemmer overens med EU-målet om, at den gennemsnitlige pensioneringsalder som helhed i EU skal være øget med 5 år i 2010.

DA er ligeledes tilfreds med, at medlemsstaterne opfordres til, at det skal gøres økonomisk attraktivt at arbejde. DA finder, at opfordringen til nationalstaterne om at fastsætte nationale mål bør være af mere generel karakter, således at de konkrete politikforslag overlades til medlemsstaterne. Forslaget, som det ser ud nu, er meget konkret formuleret, nemlig at der skal sættes ind med betragtelige skattelettelser for lavtlønnede.

DA vender sig ligeledes kraftigt i mod Kommissionens konkrete forslag om at ville fastsætte, hvordan medlemsstaterne skal tilrettelægge beskæftigelsesindsatsen. Det drejer sig om, at der i forslaget til beskæftigelsesretningslinier fastsættes et krav til omfanget af aktiveringsindsatsen for langtidsledige på 30 pct., et krav om, at deltagelse i efteruddannelse fastsættes til i gennemsnit 15 pct., og at virksomhedernes investeringer i efteruddannelse skal udgøre 5 pct. af de samlede personaleudgifter.

DA finder, at der bør være en klar præmis i den europæiske beskæftigelsesstrategi, at medlemsstaterne i europæisk sammenhæng forpligter sig på målsætningerne, mens det overlades til de enkelte medlemslande selv at fastlægge de midler, som skal bidrage til at nå målene.

Det er ligeledes DA's vurdering, at det er uhensigtsmæssigt, at Kommissionen med sit forslag om, at gennemsnitlig mindst 80 pct. af de 25-64-årige i EU har en uddannelse mindst på gymnasialt niveau, lægger op til at fastsætte uddannelsespolitiske mål som led i beskæftigelsesindsatsen.

DA finder, at Kommissionen er på rette vej ved at erkende, at fokus bør rettes mod forskelle i mænd og kvinders placering på arbejdsmarkedet frem for på forskelle i den gennemsnitlige løn. Efter DA's vurdering bør skridtet tages fuldt ud, således at målsætningen om at halvere lønforskellen mellem mænd og kvinder helt udgår af beskæftigelsesretningslinierne.

Med hensyn til Kommissionens forslag til, at der skal fastsættes politikker, som tager sigte på at nedbringe arbejdsulykker, går DA ud fra, at regeringen arbejder for beskæftigelsesretningslinier, der er i overensstemmelse med Prioriteringsplanen for arbejdsmiljøindsatsen.

Endelig konstaterer DA, at Kommissionens lægger op til inddragelse af arbejdsmarkedets parter i indsatsen på både europæisk, nationalt og lokalt niveau. Arbejdsmarkedets parter har senest i høringssvar til ny procedure om NAP2003 bl.a. peget på, at det nye Beskæftigelsesråd vil være et relevant sted at drøfte den nationale politik, som regeringen vil gennemføre for at leve op til de politiske mål i beskæftigelsesretningslinierne.

6. Behandling i Rådsregi

Kommissionens forslag til Rådets beslutning om retningslinier for medlemsstaternes beskæftigelsespolitik COM (2003) 176 final har ikke været behandlet i rådsregi.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Kommissionens forslag til Rådets beslutning om retningslinier for medlemsstaternes beskæftigelsespolitik har ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

8. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Kommissionens forslag til Rådets beslutning om retningslinier for medlemsstaternes beskæftigelsespolitik har ikke i sig selv samfundsøkonomiske konsekvenser.